

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2022

No. 42

Landsverordening, van de 1ste september 2022 tot wijziging van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen in verband met het vervangen van de Algemene Rekenkamer door de Stichting Overheidsaccountantsbureau bij de controle op de juistheid van financiële gegevens van politieke partijen

IN NAAM VAN DE KONING!

De Gouverneur van Sint Maarten,

In overweging genomen hebbende:

dat het uit staatsrechtelijk oogpunt wenselijk is dat de Algemene Rekenkamer in de artikelen 29, 38 en 39 van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen wordt vervangen door Stichting Overheidsaccountantsbureau;

tevens dat, gelet op het belang om de integriteit van politieke partijen te blijven bevorderen, het wenselijk is om de Stichting Overheidsaccountantsbureau toe te vertrouwen om de juistheid van financiële gegevens van politieke partijen te controleren;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld de onderstaande landsverordening:

Artikel I

De Landsverordening registratie en financiën politieke partijen wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 29, 38 en 39 wordt "Algemene Rekenkamer" telkens vervangen door: Stichting Overheidsaccountantsbureau.

Artikel II

De Landsverordening houdende regelen met betrekking tot de aanwijzing van de Stichting Overheidsaccountantsbureau als interne accountant wordt als volgt gewijzigd:

A.

Onder artikel III wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
f. de controle die krachtens wettelijke regelingen dient te worden verricht;

B

Aan artikel III wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. aan een rapport als bedoeld in het tweede lid worden toegevoegd alle bemerkingen en bedenkingen betreffende het gevoerde financieel beheer, die in het belang van Sint Maarten nuttig of wenselijk voorkomen.

Artikel III

1. Deze landsverordening treedt, zodra deze in het Afkondigingsblad is geplaatst, in werking met ingang van de eerste dag van de zevende week na de datum van bekrachtiging.
2. In afwijking van het eerste lid, treedt deze landsverordening:
 - a. in werking met ingang van de eerste dag van de derde week na de beslissing van het Constitutioneel Hof indien de Ombudsman een zaak aanhangig heeft gemaakt als bedoeld in artikel 127, derde lid, van de Staatsregeling; of,
 - b. niet in werking indien het Constitutioneel Hof oordeelt dat deze landsverordening niet verenigbaar is met de Staatsregeling.

Deze landsverordening wordt met de memorie van toelichting in het Afkondigingsblad geplaatst.

Gegeven te Philipsburg, de *eerste* september 2022
De Gouverneur van Sint Maarten

De *tweede* september 2022
De Minister van Algemene Zaken

Uitgegeven de *achtste* september 2022
De Minister van Algemene Zaken
Namens deze,
Hoofd afdeling Juridische Zaken & Wetgeving

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen deel

Inleiding

De Landsverordening registratie en financiën politieke partijen regelt onder andere de financiële administratie van politieke partijen. Het is van essentieel belang dat politieke partijen transparant functioneren. Financiële verslagen van politieke partijen worden, voorzien van een verklaring van een registeraccountant omtrent de getrouwheid van het financieel verslag, aan de Electorale Raad gezonden. Dit orgaan zendt het financieel verslag aan de Algemene Rekenkamer voor het controleren van de juistheid van de financiële gegevens.

Gelet op haar taken en bevoegdheden conform artikel 74, tweede lid, van de Staatsregeling is de Algemene Rekenkamer belast met het onderzoek naar de doelmatigheid en de rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven van het Land. De staatsrechtelijke autorisatie van de Algemene Rekenkamer beperkt zich tot publieke middelen.

Aangezien de controle op de juistheid van financiële middelen van politieke partijen geen publieke middelen betreft, is het uit staatsrechtelijk oogpunt wenselijk om de Algemene Rekenkamer in de artikelen 29, 38 en 39 van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen te vervangen door de Stichting Overheidsaccountantsbureau, zodat de Algemene Rekenkamer geen rol meer heeft in het controleren van de juistheid van financiële gegevens van politieke partijen. Hierdoor worden alle discrepanties tussen de staatsrechtelijke bevoegdheid van de Algemene Rekenkamer ten opzichte van de controle op niet-publieke middelen van politieke partijen, weggenomen en wordt de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen hiermee in overeenstemming gebracht met de Staatsregeling.

Het ontwerp tot wijziging van de Landsverordeningen

Politieke partijen spelen een belangrijke rol binnen de democratie. Zij moeten zelfstandig kunnen opereren, zonder inmenging van de overheid in standpunten en oordeelsvormingen. Gelijktijdig is het belangrijk dat burgers vertrouwen kunnen hebben in de politieke partijen.

Dit ontwerp waarborgt dat de inrichting en het functioneren van politieke partijen een deugdelijke juridische en voor de burgers transparante en democratische structuur behoudt.

Geregistreerde politieke partijen hebben de verplichting om jaarlijks hun jaarverslag aan de Electorale Raad te zenden. De voorwaarden waar het jaarverslag aan dient te voldoen zijn opgenomen in de artikelen 27 en 28 van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen. Voordat de Electorale Raad het jaarverslag, met daarin opgenomen het financieel verslag, ontvangt, heeft de registeraccountant het financieel verslag reeds gecontroleerd conform artikel 28, eerste lid, onder b. Met

andere woorden: de registeraccountant heeft de controle op de juistheid van de financiële gegevens reeds uitgevoerd.

De motivering voor het vervangen van de Algemene Rekenkamer door de Stichting Overheidsaccountantsbureau van de artikelen 29, 38 en 39 van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen vindt steun in het verzoek om voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State¹, waarin is benadrukt dat de taak van de (Nederlandse) Algemene Rekenkamer zich beperkt tot handelingen van het Rijk en zijn organen en dat de Algemene Rekenkamer daarbuiten geen taak heeft. Dit is nog eens bekrachtigd door de Hoge Raad in de zaak omtrent het onderzoeksbeleid van de Algemene Rekenkamer Curaçao (het land Curaçao tegen United Telecommunications Services N.V. Curaçao)² waarin de Hoge Raad bevestigt dat de Algemene Rekenkamer als taak heeft om het beheer van de publieke middelen te onderzoeken.

Dat de Staatsregeling in artikel 76, tweede lid, bepaalt dat bij landsverordening ook andere dan de in artikel 74 genoemde taak aan de Algemene Rekenkamer kunnen worden opgedragen, doet niet af aan de voorwaarde dat overheidsfinanciën ten grondslag liggen aan de reikwijdte van de onderzoeksbevoegdheden van de Algemene Rekenkamer. Dit wordt onderbouwd in het advies verzoek om voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State.³ De memories van toelichting bij artikel 70 van de Curaçaose Staatsregeling, artikel IV.7 van de Arubaanse Staatsregeling en artikel 78 van de Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden lichten verder toe dat bij andere taken te denken valt aan zaken als het toezicht op en de jurisdictie over de comptabelen en de controle op het beheer van 's Lands eigendommen en van semi-overheidsinstellingen.

Het taken pakket van de Stichting Overheidsaccountantsbureau wordt met deze wijzigingen uitgebreid.

Bij het opstellen van voorliggende ontwerp-wijziging landsverordeningen zijn onderdelen ontleend aan de Landsverordening financiën politieke groeperingen Curaçao en de Landsverordening van de 15de september 2015 houdende de aanwijzing van de interne accountant van de Regering van Curaçao.

Gevolgen in de praktijk

De uitgangspunten en de structuur van de huidige Landsverordening registratie en financiën politieke partijen blijven met deze wijzigingen intact. In de praktijk heeft deze wijziging geen invloed op de transparantie van politieke partijen, zoals dat is geregeld in de artikelen 27 en 28 van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen.

Bovengenoemde artikelen lichten toe dat politieke partijen in hun jaarverslag informatie moeten verschaffen over onderwerpen als bestuurssamenstelling, aantal leden, hoogte van contributie en de verrichte activiteiten, terwijl het financieel verslag inzicht moet geven in de

¹ Staatscourant 2012, nr. 26086.

² ECLI:NL:HR:2018:1999 r.o.3.2

³ Staatscourant 2012, nr. 26086.

inkomsten, de uitgaven, de giften en de vermogenspositie van de partij. Aan dat financieel verslag dient een adequate financiële administratie ten grondslag te liggen, gecontroleerd door een registeraccountant.

Artikel 28 van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen treft reeds maatregelen om het risico van oneigenlijke politieke beïnvloeding of de schijn van belangenverstremgeling te voorkomen, door expliciet te vermelden wat in het financieel verslag moet worden opgenomen.

Het vereiste dat het financieel verslag in ieder geval een verklaring van een registeraccountant omtrent de getrouwheid daarvan behoort te omvatten, impliceert dat de registeraccountant een controleopdracht heeft uitgevoerd, voorzien van een onafhankelijk oordeel over de jaarrekening, met een (redelijke) mate van zekerheid. Op deze manier wordt gewaarborgd dat politieke partijen transparant rekenschap geven over hun financiën.

Evaluatie

Op 25 juli 2017 heeft de Electorale Raad de financiële verslagen van dertien politieke partijen aangaande het jaar 2015 ter controle aangeboden aan de Algemene Rekenkamer. De Algemene Rekenkamer heeft de juistheid van de in de verslagen vermelde gegevens gecontroleerd en geconcludeerd dat er van slechts 3 politieke partijen de juistheid van de in het financieel verslag vermelde gegevens kon worden vastgesteld. De overige 10 politieke partijen hebben niet aan alle vereisten van artikel 28, eerste lid van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen voldaan, waardoor de Algemene Rekenkamer derhalve niet verder inhoudelijk kon adviseren over de juistheid van de financiële verslagen van die politieke partijen.

Het verzoek van de Electorale Raad aan de Algemene Rekenkamer inzake het financieel verslag van de politieke partijen uit het boekjaar 2016 dateert van oktober 2019. Gelet op de fysieke staat van de financiële verslagen van politieke partijen over het boekjaar 2016 als gevolg van orkaan Irma, is de Algemene Rekenkamer niet in staat geweest om de juistheid van de in de verslagen vermelde gegevens te controleren. De Algemene Rekenkamer heeft de ontvangen documenten bekeken en geconstateerd dat deze niet volledig zijn. Op basis van de staat van de documenten is de Algemene Rekenkamer voor dit advies uitgegaan van het memorandum van de Electorale Raad.

Over de boekjaren 2017, 2018 en 2019 heeft de Algemene Rekenkamer de financiële verslagen van politieke partijen nog niet ontvangen, teneinde de juistheid van die gegevens te controleren.

Consultatie

De Algemene Rekenkamer is de initiatiefnemer van dit wijzigingswetsvoorstel en beoogt hiermee de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen in overeenstemming te brengen met de Staatsregeling.

Vanuit een oogpunt van transparantie en deugdelijkheid van het wetgevingsproces hebben consultaties plaatsgevonden met de Algemene Rekenkamer, het Centraal Stembureau, de Electorale Raad en de Stichting Overheidsaccountantsbureau.

Geconsulteerde partijen zijn het unaniem met elkaar eens dat de controle op de juistheid van de financiële gegevens van politieke partijen geen publieke middelen betreft, aangezien politieke partijen op Sint Maarten geen subsidies van de overheid ontvangen voor hun operationele en/of verkiezingsactiviteiten. Als gevolg hiervan komen partijen overeen dat de taken van de Algemene Rekenkamer in het kader van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen niet binnen de constitutionele taakopdracht van de Algemene Rekenkamer passen.

In overleg met alle betrokkenen is voorgesteld de Algemene Rekenkamer te vervangen met de Stichting Overheidsaccountantsbureau. Ook daar zijn partijen het unaniem mee eens.

Financiële paragraaf

De uitvoering van dit ontwerp heeft financiële consequenties voor het Land: de FTE's en kosten die zijn gemoeid met de advisering worden nu door de Stichting Overheidsaccountantsbureau aan het Land in rekening gebracht. In overleg met Stichting Overheidsaccountantsbureau kan worden bepaald dat de kosten in de jaarlijkse auditwerkzaamheden worden opgenomen.

Voor wat betreft de financiële gevolgen voor de Algemene Rekenkamer is er geen sprake van een vaste besparing van uitgaven op haar begroting, omdat zij bij eerdere adviesverzoeken steeds een marginale toets heeft kunnen uitvoeren vanwege de kwaliteit van de aangeleverde informatie en omdat het (slechts) verzoeken betrof om de controle conform artikel 29 Landsverordening registratie en financiën politieke partijen. Er kan daarom dus ook geen exacte raming van kosten worden weergegeven die zowel de controle uit artikel 29 als die uit artikel 38 van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen bevatten.

De Algemene Rekenkamer heeft steeds 2 FTE's ingezet op bovengenoemde verzoeken, waarbij deze 2 FTE's de controle naast hun andere werkzaamheden hebben verricht. Met het vervallen van de controle functie voor de Algemene Rekenkamer, worden de FTE's ingezet op andere audits.

Er zijn geen nieuwe, aanvullende financiële gevolgen voor politieke partijen aan de uitvoering van dit ontwerp. De vereisten voor het bijhouden van een deugdelijke administratie en het laten controleren van de financiële gegevens door een registeraccountant zijn reeds bestaande kosten voor de politieke partijen.

Artikelsgewijs deel

Artikel I onderdeel A

De te wijzigen artikelen 29, 38 en 39 van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen vereisen geen toelichting. Voor het artikelsgewijs deel wordt daarom verwezen naar het algemeen deel van de memorie van toelichting.

Artikel II, onderdeel A

In artikel III van de Landsverordening houdende regelen met betrekking tot de aanwijzing van de Stichting Overheidsaccountantsbureau worden de

taken opgesomd waarmee de Stichting Overheidsaccountantsbureau ten behoeve van de Regering van Sint Maarten is belast.

Artikel III, eerste lid, onder f, biedt de wettelijke grondslag voor de Stichting Overheidsaccountantsbureau om de controle conform de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen uit te kunnen voeren. Deze toevoeging is echter niet alleen ten behoeve van de wettelijke grondslag voor de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen, maar voor elke andere wettelijke bepaling die in de toekomst de diensten van de Stichting Overheidsaccountantsbureau vereisen, zonder de Landsverordening houdende regelen met betrekking tot de aanwijzing van de Stichting Overheidsaccountantsbureau als interne accountant steeds opnieuw te moeten wijzigen.

Artikel II, onderdeel B

De toevoeging van artikel III, derde lid, in de Landsverordening houdende regelen met betrekking tot de aanwijzing van de Stichting Overheidsaccountantsbureau biedt de Stichting Overheidsaccountantsbureau de gelegenheid om naast de controle op de juistheid van de financiële gegevens ook specifieke banden te kunnen leggen tussen het gevoerde beheer en het belang van het Land.

De Minister van Algemene Zaken